

S. Sayısı : 89

Arazinin acele tahriri hakkında kanun lâyihası ve Dahiliye ve Maliye encümenlerinden mürekkeb Muhtelit encümenle Adliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/295)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı: 6/2309

31-X-1935

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Arazinin acele tahriri hakkında Maliye vekillüğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 26 - X - 1935 de Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikde sunulmuştur.

Başvekil
İ. İnönü

Esbabı mucibe

Arazi vergisi, şahsî vergi sistemine giren devletlerden bazıları haric olmak üzere, umumiyetle kadas-troya müsteniden tesbit olunan matrahlaraya göre alınmaktadır. Bizde bu vergiye aid matrah aynı usul ile tesbit olunmak lâzımgelir. Şu kadar ki, memleketimizde kadaastro faaliyeti çok geç başlamış ve kadastronun hukukî veya hem hukukî hem malî olması cereyanları henüz kat nizamını bulmamış olduğundan arazi vergisinin matrahi, iptidâî bir kadaastro mahiyetinde telâkkisi caiz görüleni tahrir usulile bulunan kıymetlere göre tayin kılınmaktadır. Tahrir usulile vergi almağa başlandığı tarihtenberi, bu usul idame ettirilmektedir.

Arazinin tahriri tasarruf cihetile alâkadar olmaksızın, başlıca, biri ölçülmesi, diğeri kıymet takdiri olmak üzere iki ameliyeyi ihtiva eyler. Bu meyanda tapu sicilline kayıdli mutasarrıfı varsa onun, yoksa intifa eden, bu da yoksa araziye mutasarrıf gibi istimal eden şahsın yani mükellefin adı da kaydolunur. Mevcud tahrir kayıdlerinin eskiliği nazarı dikkate alınarak bunların günün rayıçlarına göre yenileştirilmesi cereyanı 1340 senesindenberi başlamış, mezkûr seneden itibaren üç dörd sene kadar ölçüye müsteniden tahrir usulü tatbik edilmiş, bunun ağır yürüdüğü ve maksadı temin etmediği görülebilen daha basit bir şekil tercihi maksadile 1651 numaralı tahrir tecrübe kanunu hazırlanmış ise de bu kanunun verdiği netayic de ne mükellefleri ne Hazineyi memnun edemediğinden tatbikatından sarfı nazar edilmiştir.

Bu suretle yeni bir tahrir yapılamamasından dolayı arazi vergisi matrahlarında bu güne kadar bir ittirad ve tecanüs temin edilememiştir. Bu günkü vaziyete göre, arazi vergisi memleketin muhtelif kırsımlarında, dörd muhtelif esas üzerinden alınmaktadır: 1) 340 senesinden sonra tahrir görmemiş olan yerlerde eski tahrir kayıdlerinde yazılı 331 kıymetleri altı misle çıkarılmak suretile vergi istifa edilmektedir. 2) 340 senesinden sonra arazisi yazılan yerlerde yeni tahrir kıymetleri üzerinden zamsız olarak alınmaktadır. 3) Vergi kayıdleri istilâ hesabıle ziyaa uğrayan yerlerden vergi tevziî ve takdirî şekilde tahakkuk ettirilmektedir. 4) Elviyei selâsede hususî kanunlara göre maktu şekilde alınmaktadır.

Diğeri taraftan arazi, senelerden beri elden ele intikal etmiş olduğu halde, tahrir kayıdleri tadil edilmediğinden vergi mükelleflerinin tesbitinde de müşkülâta uğramaktadır. Bu yüzden

mükelleflerin hukukuna müessir vaziyetler hâsıl olduğu gibi verginin tahsil kabiliyeti de azalmıştır. Bazı yerlerde arazi vergisi tahsilât nisbetinin yüzde otuza kadar inmesi kısmen de bu müşkülâtın ileri gelmektedir.

Arazinin tasarrufuna ve vergisine aid bozuklukları katî surette halledecek çare kadastrodur. Bu ciheti mümkün olan süratle ve yeni vesaitle hazırlamak mukarrer olmakla beraber ne kadar seri hareket edilirse edilsin Türkiyenin arazi kadastrosunun on beş seneden evvel ikmali mümkün görülememektedir. Bu itibarla tasarruf mesailine temas edilmemek şartile arazinin tahririni bir an evvel yapmak lâzımdır. Ancak mesahalı bir tahrir icrasına, vaziyetin tahammülü olmadığından evvelki tecrübe tahririnin müsbet netice vermesine saik olan sebebler göz önünde tutularak arazi kadastrosu vücade getirilinceye kadar acele bir tahrir şeklinin tesbit ve tatbiki da zarurî bulunmuş ve Yüksek Kamutaya sunulan lâyiha bu maksadla tanzim olunmuştur.

1931 tarihli tecrübe tahrir kanunu, iki yeni esas ihtiva etmekte idi : 1) Arazi, tarla, fidanlık, bağ ve bahçe gibi muhtelif nevilere göre yüksek, orta, aşağı olmak üzere üç dereceye ayrılıyor ve her nevin derecesinin dönümüne bir kıymet biçilerek bu kıymet vahidi kıyasî addolunuyor, bilâhare bu vahid kıymet, miktarı ve dereceleri tayin edilen araziye tatbik edilmek suretile arazinin kıymeti mecmuu bulunuyordu. 2) Arazi, tahrir heyetleri marifetile yazılmayarak tıpkı hayvanlar vergisinde olduğu gibi köylüye imzası altında beyan ettiriliyordu. Her nevi arazinin her derecesi için tayin olunan vahidi kıyasî kıymetlerin bir arazinin muhtelif kısımlarına tatbikında, bazan fahiş kıymet yekûnları hâsıl olduğu gibi köylünün beyan ettiği dönüm miktarı da hakikate uymadığından daima beyannamelerin doğruluğunun mesaha icrası suretile tetkikme lüzum hâsıl oluyordu. Bütün beyannameleri bu şekilde tetkika tâbi tutmak, mesahalı bir tahrir yapmak demek olduğundan bu tecrübeden vaz geçilmek sureti hâsıl olmuştu. Binaenaleyh yeni yapılacak tahrirde, aynı mahzurlarla karşılaşmamak için, vahidi kıyasî kıymet ve beyanların tesbiti usullerinden sarfı nazar edilmiş ve arazinin tahrir heyetleri tarafından görülerek yazılması muvafık bulunmuştur.

Mesaha yapılması tahriri uzatacağından arazinin miktarını tayin hususunda mesahaya gidilmeyerek tahrirde hazır bulunacak arazi mutasarrıf ve şağilinin ifadesi ve muhtar ve köylülerin malûmat ve tahminleri ile iktifa olunması, işin süratin temin noktasından zarurî bulunduğu gibi yapılacak tahrir, tasarruf haklarına müessir olmayacağı ve munhasıran vergiye esas teşkil edeceği için bu yola gidilmekte mahzur da görülmemiştir.

Arazi vergisi tamamen hususî idarelere devredildiği cihetle tahrir işinin vali ve kaymakamlar tarafından bizzat idaresi tahririn müvaffakiyetini temin edecek en mühim bir zaman olmakla beraber vazifede ihmali görülenlerin cezalandırılması için kanunî müeyyideler de konmuştur.

Usuldeki sadelik ve vali ve kaymakamların tahririn idaresinde göstereceği gayret ve dikkat sayesinde, bu tahririn en geç bir buçuk senede bitirileceği ümid edilmektedir.

Dahiliye ve Maliye encümenlerinden mürekkebe Muhtelit encümen mazbatası

T. B. M. M.

*Da. ve Mal. Muhtelit
encümeni*

Karar No. 3

Eesas No. 1/295

6 - I - 1936

Yüksek Başkanlığa

Arazinin acele tahriri hakkında Maliye ve kâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 26 - X - 1935 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesile birlikte gönderildiğini bildiren Başvekâletin 31 - X - 1935 tarih ve 6/3209 sayılı tezkeresi Umumî heyetin kararıyla teşekkül eden, Dahiliye ve Maliye encümenlerinden mürekkebe Muhtelit encüme verilmekle Maliye vekili ile Dahiliye vekilliği mümessilinin bulunduğu toplantımızda okundu ve tezkereye bağlı kanun lâyihası üzerine konuşuldu:

Arazi vergisinin ağır bir nisbette olmamasına rağmen tahsilâtın yüzde elli dereceden ileri geçmemesi, hatta bazı yerlerde tahsilât nisbetinin yüzde otuza kadar düşmesi, üzerinde durulması lâzımgelen bir mesele teşkil etmektedir.

Maliye vekilliğinin esbabı mucibe tezkeresinde kayıdlerin eskiliği ve şimdiye kadar yapılmak istenilen tahrirlerden iyi neticeler alınamaması ve senelerden beri arazinin mabeyn senedile satılmak suretile kayid harici olarak ele geçmesi yüzünden bu neticenin hâsıl olduğu beyan edilmekte ve şimdilik basit ve seri usullerle yalnız verginin tahakkuku ve mükellefin tayini bakımından bir tahrir yapılarak tahsilât vaziyetinin ıslah edilmesi zarurî olduğu ileri sürülmektedir.

Filhakika, memleketin muhtelif yerlerinde muhtelif usullerle tahakkuk ettirilen arazi vergisinin yeni yapılacak acele bir tahrirle tesbit edilecek kıymetlere göre her tarafta aynı usulle tahakkuk ettirilmesi encümenimizce de çok lüzumlu ve faydalı görülmüş ve şimdiye kadar takib edilen tahrir usullerinden de istifade edilemediği anlaşılmış olmakla daha basit usullerle acele bir tahrir yapılması maksadile tanzim ve sevkolunan kanun lâyihasının esas itibarile kabulü muvafık görülmüştür.

Tahrir komisyonlarına umumî meclislerin

kendi azası arasından birini seçmeleri, meclisin vazifesini sekteye uğratabileceği düşünülmesiyle, caiz görülmediğinden umumî meclislerce ceçilecek azanın hariçten seçilmesi hususunda ikinci maddeye bir kayid konmuş ve İstanbulda Belediye meclisi vazifesi de umumî meclis tarafından görülmesine binaen belediyelerce seçilecek aza yerine dahi bu meclis tarafından birinin seçilmesine dair maddede bir fıkra eklenmiştir.

İmkân bulunduğu takdirde vilâyetlerce komisyonlara tayin olunacak memurun tahrir ve hesab işlerinden anlayanlar arasından seçilmesi tabii bulunduğundan maddedeki kayid kaldırılmıştır.

Arazi vergisinin hususî idarelere devrolunmasına binaen üçüncü maddede yazılı heyete hususî idareler müdür veya memurlarının iştiraki zarurî görülmüştür.

Arazi kıymetlerinin alelâde alım, satım kıymetlerine göre tayini verginin âdilâne bir surette takib ettirilmesi için en ziyade göz önünde tutulacak bir esas olduğundan yedinci madde bu maksadla daha açık bir surette yazılmıştır.

Arazilerinin hududları hakkında kasden yanlış malûmat verenler hakkında umumî hükümler dahilinde takibat yapılması tabii olup sakladıkları yerin taayyün eden vergisinin üç kat olarak iki sene müddetle alınması muvafık görüldüğünden 14 neü madde bu esas dairesinde yazılmıştır.

Arzolunan işbu mülâhazalara göre encümenince tadilen tanzim kılınan lâyihamın Ulu heyete arzolanmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulmasına 25 - XII - 1935 tarihinde karar verilmiştir.

Muhtelit E. R. Na.	M. M.	Kâtib
Tekirdağ	Çanakkale	Isparta
Ş. Yaşın	Ş. Yaşın	
Aza	Aza	Aza
Kars	Urfa	Afyon K.
E. Özoğuz	Behçet Ünay	İ. N. Aykut

Aza	Aza	Aza	Aza	Aza	Aza
İstanbul	Samsun	Çankırı	Mardin	Kocaeli	Samsun
Y. Yazıcı	E. Tuncel	M. Önsay	Edib Ergin	Ali Dikmen	Vasfi R. Seviğ
Aza	Aza	Aza	Aza	Aza	Aza
Bayazıt	Erzurum	Afyon K.	Sivas	Diyarbakir	Çanakkale
İhsan Tav	N. Elgün	İzzet Akosman	S. Görkey	Huriye Öniş	H. Ergeneli
Aza	Aza	Aza	Aza	Aza	
Kütahya	Urfa	Sivas	Zonguldak	Samsun	
M. Somer	Y. Dinçosy	Mitat Ş. Bleda	R. Vardar	Z. Durukan	

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Adliye encümeni

Karar No. 21

Esas No. 1/295

10 - I - 1936

Yüksek Reisliğe

Arazinin acele tahriri hakkında Maliye vekâletince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 26 - X - 1935 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası, Dahiliye ve Maliye encümenlerinden müteşekkil Muhtelit encümenin 6 - I - 1936 tarihli mazbatasile birlikte Encümenimize verilmekle Maliye vekili ve Varidat umum müdürü hazır olduğu halde 8 - I - 1936 tarihli toplantımızda görüşüldü:

Encümenimizce lâyihanın başlığındaki acele kelimesi lüzumsuz görülerek lâyihanını adı (Arazinin tahriri hakkında kanun lâyihası) şeklinde değiştirildi.

Bu lâyiha, esasen vergiye matrah olan bilûmum arazi ve arsaların tahririne dair olduğundan lâyihanın birinci maddesindeki « 1833 numaralı kanun mucibince » ibaresi lüzumsuz görülerek maddeden çıkarılmıştır. Lâyihanın ikinci maddesinde yazılı komisyona gireceklerde bazı manevî evsafın aranması lüzumuna kani olan Encümenimiz, bu maddeye: « Bu komisyonda bulunacakların ağır hapis veya muhilli şeref ve haysiyet bir suçtan dolayı hapis cezasile mahkûm edilmiş olmaları ve hüsnü ahlâk sahibi olarak tanınmış bulunmaları şarttır » yolunda müstakil bir fıkra ilâve edilmiştir.

Beşinci maddenin 1 ve 2 numaralı fıkralarının yazılış tarzında, esasa müessir olmayacak şekilde değişiklikler yapılmış, diğer fıkralar aynen kabul edilmiştir.

Verginin kimin namma yazılacağından bâhis bulunan, sonradan bir evvelki fıkra kezalik esasa müessir olmayacak şekilde yeniden yazılmıştır.

6 ve 7 nci maddeler aynen kabul edilmiş, 8 nci maddenin birinci fıkrasındaki « vüsat » kelimesi lüzumsuzluğuna binaen kaldırılmıştır.

Bu maddenin son fıkrasında itirazlara müteallik evrakın damga ve tayyare resimlerinden muaf tutulacağına dair olan hükümden maksad halen sadece bu resimlere tâbi olan bu gibi evrakı bileümle rüsumdan muaf tutmak olduğu nazara alınarak fıkra o şekilde değiştirilmiştir.

9 neu maddenin son fıkrasında, itiraz üzerine idare heyetlerinin verdiği kararların (Kâtî) yerine (Nihaî) olduğu yazılmıştır. Bundan maksad, bu kararlar aleyhine umumî hükümler dairesinde Devlet şûrasına idarî dava yolu ile müracaat edilebileceğine işaret ve bu yolda husule gelebilecek tereddüdlere izale etmektedir. Bu kararlar aleyhine katî mahiyetteki diğer idarî mukarrerat gibi Devlet şûrasına müracaat olunabileceği şüphesizdir.

Lâyihanın 12 nci maddesinde, üç gün mazeretsiz olarak vazifeye gelmeyen azanın belediye ve meclisi umumî azalığından da sakıt olacağı hakkındaki hüküm çok ağır görülmüş ve maddedeki (Belediye ve meclisi umumî azalığından sakıt olur) ibaresi kaldırılarak bu ibare (Mazeretsiz birbirini müteakib üç gün va-

zifesine gelmeyen aza, vali veya kaymakam tarafından komisyondan çıkarılır) şeklinde tesbit edilmiş, bu suretle,, aynı zamanda otomatik bir sükut yerine bir merci tarafından iskat şekli kabul olunmuştur. Aynı sebepten dolayı, mazeretsiz üç defa komisyona iştirak etmeyen muhtarların da muhtarlıktan çıkarılması kabul edilmemiş, sadece komisyon azalığından çıkarılması ve yerine köy ihtiyar heyetince içlerinden veya köy halkından birinin seçilmesi münasib görülerek fıkra o yolda tesbit olunmuştur.

12 nci maddedeki (Bilûmun memurlar) ibaresi tatbikatta yanlış muamelelere mahal verebileceği ve bundan maksadın sadece tahvir işleriyle alâkalı olan memurlar olduğu Hükûmet mümessili tarafından encümene bildirildiği cihetle, ibare o yolda değiştirilmiştir.

Bu maddede yapılan diğer değişiklikler şekle aiddir.

14 ncü maddenin birinci fıkrasında işaret olunan mecburiyetlere riayet etmeyenlerden 5 liradan 25 liraya kadar ve kasten yanlış malûmat verenlerden 25 liradan 200 liraya kadar hafif para cezası alınmakla iktifa olunması münasib görülmüştür.

Bu maddede yazılı suçlar kabahat nevinden olduğu cihetle faillerinin duruşması bittabi sulh mahkemelerince yapılacak ve zikredilen para cezalarına da sulh hâkimlerince hükmedilecektir. Umumî hükümlere göre vazifeli mahkeme bu suretle zaten muayyen olduğundan maddedeki lüzumsuz görülen (Sulh mahkemesi kararile) ibaresi kaldırılmıştır.

Maddede yazılı zabıt varakalarının idare heyetlerince de tutulabileceğine göre maddeye « veya idare heyetlerince » kelimeleri ilâve edilmiş ve ikinci fıkradaki (Komisyon veya idare heyetlerin-

ce malûmatına müracaat olunmak üzere) davet edilen memurlarla vukuf sahiblerine zarurî masraflarının verilmesi lâzımgeleceğini, göstermek için de fıkraya « Zarurî masraflarının verileceği beyanile » kelimeleri ilâve olunmuştur.

Aynı fıkrada yazılı para cezasının miktarı da fazla görüldüğünden bu ceza 10 liradan 100 liraya kadar olarak indirilmiş ve yukarıda izah olunan sebepten dolayı « Sulh mahkemesi kararile » kelimeleri kaldırılmıştır.

Tekerrür halinde tatbik edileceği yazılı olan hafif hapis cezası teadül itibarile, mükerrir olmayanlara tatbik edilecek olan hafif para cezasından daha hafif görülmesine ve bu suçların hürriyeti tahdid edici bir ceza ile cezalandırılması esas itibarile muvafık görülmemesine binaen, tekerrür hakkında bu hüküm tamamen kaldırılmıştır.

Maddenin son fıkrasının yazılış şekli değiştirilmiştir.

15 nci maddede yazılı ücret ve yevmiyelerin miktarı üzerinde bazı değişiklikler yapılmış ve bunların miktarının vali tarafından tayin olunacağı esası kabul olunmuştur.

Umumî Heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Adliye E. Reisi	M. M.	Kâtib
Çorum	Kocaeli	Trabzon
Münür Çağrı	Salâh Yargı	R. Karadeniz
Aza	Aza	Aza
Ankara	Bursa	Bursa
M. Ökmen	Atıf Akgüç	Sadettin F. Talay
Aza	Aza	Aza
Erzincan	Erzurum	Kayseri
A. Fırat	Fuad Sirmen	H. Ferid Perker
Aza		
Konya		
R. Türel		

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

M. No. 72

Esas No. 1/295

18 - I - 1936

Yüksek Reisliğe

Arazinin acele tahririne dair olup Dahiliye ve Maliye encümenlerinden mürekkebe Muhtelit encümenin mazbatasile birlikte encümenimize verilen lâyiha, bazı maddeleri cezaî hükümleri ihtiva etmek itibarile Adliye encümeninin mütaleası alındıktan sonra Maliye vekili Fuad Ağralı bulunduğu halde encümenimizde okundu ve konuşuldu:

Teklif olunan lâyiha esbabı mucibesine binaen esas itibarile encümenimizde de kabul edilmiştir. Ancak arazinin tahrir ve tahmini için teşkil edilecek komisyonlara belediye meclisince seçilecek azanın hem hariçten ve hem de kendi azaları arasından seçilmesi ve köylerde yapılacak tahrirlerde köy muhtarlarının bu komisyonlara, mevcut azalara ilâveten ve aza olarak iltihak etmesi muvafık görülerek 2 nci madde bu esasa göre değiştirilmiştir. Bundan başka idare heyetlerinin nihaî olarak ittihaz eyledikleri karar aleyhine Devlet şûrasına müracaat hakkının mahfuz bulunduğunun 9 ncu maddede tebarüz ettirilmesi faydalı görülmüştür.

Arazi veya arsasını kısmen veya tamamen tahrirden kaçırılmış olanlardan tarholunacak verginin iki sene müddetle üç kat olarak tahsil olunmasına dair Adliye encümenince 14 ncü maddeye ilâve olunan fıkra üzerinde durulmuş, tahrir, mahallinde yapılacağına ve köylerde yapılan tahrirlerde köy muhtarları da aza olarak komisyonlara iştirak edeceğine ve arsa ve arazi sahiblerinden beyanname alınacağına ve tahririn sahibinin gıyabında ve malûmatı haricinde yapılması da mümkün olacağına binaen bu fıkranın çıkarılması muva-

frık görülmüştür.

Azalarla köy muhtarlarına verilecek yevmiyelerin Vilâyet idare heyetleri tarafından tayini encümenimizce tensib edilerek 15 nci maddede kayid bu yolda tadil edilmiştir.

Lâyihanın 17 nci maddesinde gösterilen masrafları ve tahrir işlerini murakabe için merkezde yapılacak teşkilât masraflarını karşılamak ve bilâhare mahsubu icra edilmek üzere bir milyon liraya kadar muvakkat sarfiyat suretile tediyat icrası ve icabında istikraz akti için Maliye vekâletine mezuniyet verilmesini tazammun edecek şekilde bu maddeye bir fıkraya ilâvesi Maliye vekili tarafından teklif edilmiş ve bu teklif, lâyihanın kabulü halinde tatbikata geçilebilmesi için zarurî bulunmuş olduğundan encümenimizde de muvafık görülerek 17 nci maddeye bir fıkra eklenmiştir.

Umumî heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

Reis V.	M. M.	Kâtib
Isparta	Trabzon	İstanbul
Mükerrem Ünsal	Sırrı Day	F. Öymen
Çorum		Edirne
Eyüb Sabri Akgöl		F. Kaltakkıran
Gazi Anteb	Gümüşane	İzmir
A. H. Ayerdem	D. Sakarya	K. İnanç
Kırklareli	Manisa	Mardin
Ş. Ödül	T. Türkoğlu	R. Erten
Muş	Muş	Ordu
Ş. Çiloğlu	Ş. Ataman	H. Yalman
Seyhan	Siird	Sivas
Naci Eldeniz	M. Mayakon	R. Başara
Sivas		Yozgad
Remzi Çiner		S. İçöz

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Arazinin acele tahriri hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 1833 numaralı ve 27 - VI - 1931 tarihli kanun mucibince arazi vergisine tâbi bulunan arazi ve arsalarm tahriri ve kıymetlerinin takdiri bu kanun hükümleri dairesinde yapılır.

MADDE 2 — Her kazada arazinin tahriri ve kıymetlerinin tahmini üç kişilik komisyonlar tarafından yapılır. Bu komisyonlar vilâyetlerce tayin olunacak bir memur ile vilâyet umumî meclisince ve belediyelerce kendi azaları arasından seçilecek birer zatten terekküb eder. Köylerde yapılacak tahrirlerde belediye azası yerine köy muhtarı aza olarak bulunur. Komisyona azadan kimin riyaset edeceği vali tarafından tayin olunur. Komisyonlarm vilâyetlerce tayin olunacak memur azası aynı zamanda komisyonun yazı işlerini de yapar. Aynı kaza dahilinde müteaddid komisyon teşkil olunabilir.

Komisyonlara vilâyetçe tayin olunacak memur azanın tercihan Maliye veya tahrir işlerinde bulunmuş olanlar arasından ve umumî meclislerce intihab olunacak azanın da tercihan tahriri yapılacak kaza halkından olan aza arasından seçilmeleri ve komisyon azalarının arazi alım ve satımından ve ziraat işlerinden anlamaları şarttır.

MADDE 3 — Tahrire başlanmadan evvel en büyük mülkiye memurunun reisliği altında en büyük malmemuru ve komisyon reis ve azaları toplanarak, tahriri yapılacak mahalle ve köylerin isimleriyle tahrir sıralarını ve takriben hangi tarihlerde oralarm tahririne başlanacağını gösteren bir cetvel tanzim ederler. Bu cetvel en büyük mülkiye memurlarmca her mahalle ve köyde mutad vasıtalarla ilân olunur.

DAHİLİYE VE MALİYE ENCÜMENLERİN-DEN MÜREKKEB MUHTELİT ENCÜMENİN DEĞİŞTİRİŞİ

Arazinin acele tahriri hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 1833 numaralı ve 27 - VI - 1931 tarihli kanun mucibince arazi vergisine tâbi bulunan arazi ve arsalarm tahriri ve kıymetlerinin takdiri bu kanun hükümleri dairesinde yapılır.

MADDE 2 — Her kazada arazinin tahriri ve kıymetlerinin tahmini üçer kişilik komisyonlar tarafından yapılır. Bu komisyonlar vilâyetlerce tayin olunacak bir memur ile vilâyet umumî meclisince hariçten ve belediyelerce kendi azaları arasından seçilecek birer zatten terekküb eder.

İstanbul vilâyetinin belediye hududu dahilindeki kazalarında belediyelerce seçilmesi lâzım-gelen aza dahi umumî meclisçe kendi azası hariçinden seçilir.

Köylerde yapılacak tahrirlerde belediye azası yerine köy muhtarı aza olarak bulunur. Komisyona azadan kimin riyaset edeceği ve hangi azanın kâtiplik yapacağı vali tarafından tayin olunur.

Bir kaza dahilinde müteaddid komisyon teşkil olunabilir.

Komisyonlara umumî meclislerce intihab olunacak azanın tercihan tahriri yapılacak kaza halkından seçilmeleri ve komisyon azalarının arazi alım ve satımından ve ziraat işlerinden anlamaları şarttır.

MADDE 3 — Tahrire başlanmadan evvel vali ve kaymakamlarm reisliği altında en büyük malmemuru ile en büyük hususî muhasebe memuru ve komisyon reis ve azaları toplanarak, tahriri yapılacak mahalle ve köylerin isimleriyle tahrir sıralarını ve takriben hangi tarihlerde oralarm tahririne başlanacağını gösteren bir cetvel tanzim ederler. Bu cetvel vali ve kaymakamlar tarafından her mahalle ve köyde mutad vasıtalarla ilân ettirilir.

ADLİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Arazi tahrir kanunu

MADDE 1 — Arazi vergisine tâbi bulunan arazi ve arsalarm tahriri ve kıymetlerinin takdiri bu kanun hükümleri dairesinde yapılır.

MADDE 2 — Her kazada arazinin tahriri ve kıymetlerinin tahmini üçer kişilik komisyonlar tarafından yapılır. Bu komisyonlar valiler tarafından tayin olunacak bir zat ile vilâyet umumî meclisince hariçten ve belediyelerce kendi azaları arasından seçilecek birer zattan tereküb eder.

İstanbul vilâyetinin belediye hududu dahilindeki kazalarında belediyelerce seçilmesi lâzımgelen aza dahi umumî meclisince kendi azası haricinden seçilir.

Köylerde yapılacak tahrirlerde belediye azası yerine köy muhtarı aza olarak bulunur. Komisyonu azadan kimin riyaset edeceği ve hangi azanın kâtiblik yapacağı vali tarafından tayin olunur.

Kazanm genişliğine göre bir kaza dahilinde müteaddid komisyon teşkil olunabilir.

Komisyonlara umumî meclislerce intihab olunacak azanın tercihan tahriri yapılacak kaza halkından seçilmeleri ve komisyon azalarının arazi alım ve satımından ve ziraat işlerinden anlamaları ve ağır hapis veya muhilli şeref ve haysiyet bir suçtan dolayı hapis cezasına mahkûm olmamaları ve hüsnü ahlâk sahibi olarak tanınmaları şarttır.

MADDE 3 — Dahiliye - Maliye Muhtelit encümeninin 3 ncü maddesi aynen.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Arazi tahrir kanunu lâyihası

MADDE 1 — Muhtelit encümenin birinci maddesi aynen

MADDE 2 — Her kazada arazinin tahriri ve kıymetlerinin tahmini üçer kişilik komisyonlar tarafından yapılır. Bu komisyonlar valiler tarafından tayin olunacak bir reisin riyasetinde biri, tahriri yapılan kazanm bağlı bulunduğu vilâyet umumî meclisince kendi azası haricinden, diğeri belediye meclisince kendi azası arasından veya hariçten seçilecek iki zatten tereküb eder. Bunlardan, vali tarafından tayin olunacak biri aynı zamanda komisyonun kâtiblik vazifesini yapar.

İstanbulda bu komisyonlara İstanbul umumî meclisi tarafından biri umumî meclis, diğeri belediye namma olmak üzere iki aza tayin olunur.

Köylerde yapılacak tahrirlerde köy muhtarı aza olarak komisyona iltihak eder.

Kazanm genişliğine göre bir kaza dahilinde müteaddid komisyon teşkil olunabilir.

Komisyonlara umumî meclislerce ve belediyelerce seçilecek azanın tercihan tahriri yapılacak kaza halkından seçilmeleri ve komisyon azalarının arazi alım ve satımından ve ziraat işlerinden anlamaları ve ağır hapis veya muhilli şeref ve haysiyet bir suçtan dolayı hapis cezasına mahkûm olmamış bulunmaları ve hüsnü ahlak sahibi olarak tanınmaları şarttır.

MADDE 3 — Muhtelit encümenin 3 ncü maddesi aynen

Hü.

MADDE 4 — Arazi ve arsalarm mutasarrıf veya şağilleri ikinci maddede yazılı komisyona arazi ve arsalarm hududunu, var ise tasarrufun veya işgalin müstenid olduğu vesikalari göstermeğe komisyonca lüzum görülecek malûmatı vermeğe, arazi ve arsanm nevi istimalini beyan eylemeğe mecburdurlar.

MADDE 5 — Tahrir komisyonları her mahalle veya köyde bulunan vergiye tâbi araziye bizzat görerek:

1) Mutasarrıfımın adını, soy adını, ikametgâh ve mesleğini;

2) Mutasarrıfı, vilâyet veya vesayet altında ise veli veya vasisinin adını, soy adını, ikametgâh ve mesleğini;

3) Şayian tasarruf edilmekte ise her hissedarm ayrı ayrı adını, soy adını, ikametgâh ve mesleğini;

4) Her hissedarm hissesi miktarını;

5) Mevkini, hududunu, vüsat ve miktarile cinsini;

6) Arsa ise, sanat ve ticarete kullanılıb kullanılmadığını;

7) Ve yedinci madde mucibince takdir olunacak kıymetini, tahrir cetvellerine yazarlar. Mutasarrıfı malûm olmayan arazi ve arsalar kanunî intifa hakkı sahibi namına, o da yoksa mutasarrıf gibi kullananlar veya şağilleri namına yazılır. Zemini ve üzerindeki ağaçlar ve kütükler başka başka eşhasa aid arazi, mahsulâtından intifa eden namına kaydolunur.

MADDE 6 — Tahrirde cüzütam şehir, kasaba ve köydür. Bir kaç cüzütam ile rabıtası olan veya doğrudan doğruya kazaya bağlı bulunan çiftlikler ile hususî ormanlar münasebetine göre komşu köylerden birine kaydolunur.

MADDE 7 — Tahrir olunan arazi ve arsalar kıymetleri ikinci maddede yazılı komisyonlar tarafından takdir olunur. Kıymetlerin takdirin-

Muhtelit E.

MADDE 4 — Arazi ve arsalarm mutasarrıf veya şağilleri ikinci maddede yazılı komisyona arazi ve arsalarm hududunu, var ise tasarrufun veya işgalin müstenid olduğu vesikalari göstermeğe, komisyonca lüzum görülecek malûmatı vermeğe, arazi ve arsanm ne için kullanıldığını beyan eylemeğe mecburdurlar.

MADDE 5 — Tahrir komisyonları her mahalle veya köyde bulunan vergiye tâbi araziye bizzat görerek:

1) Mutasarrıfımın adını, soy adını, ikametgâh ve mesleğini;

2) Mutasarrıfı, vilâyet veya vesayet altında ise veli veya vasisinin de adını; soy adını, ikametgâh ve mesleğini;

3) Şayian tasarruf edilmekte ise her hissedarm ayrı ayrı adını, soy adını, ikametgâh ve mesleğini;

4) Her hissedarm hissesi mikdarmı;

5) Mevkini, hududunu, vüsat ve miktarile cinsini;

6) Arsa ise, sanat ve ticarete kullanılıb kullanılmadığını;

7) Yedinci madde mucibince takdir olunacak kıymetini, tahrir cedvellerine yazarlar. Mutasarrıfı malûm olmayan arazi ve arsalarm vergisi kanunî intifa hakkı sahibi namına, o da yoksa mutasarrıf gibi kullananlar veya şağilleri namına yazılır. Zemini ve üzerindeki ağaçlar ve kütükler başka başka eşhasa aid arazinin vergisi mahsulâtından intifa eden namına kayid olunur.

Arazi ve arsalarm mikdarmı tayinde ihtilâf hasıl olur ise basit bir şekilde ölçülür.

MADDE 6 — Tahrirde cüzütam şehir, kasaba ve köydür. Bir kaç cüzütam ile rabıtası olan veya doğrudan doğruya kaza merkezine bağlı bulunan çiftlikler ile hususî ormanlar münasebetine göre şehir ve kasaba veya komşu köylerden birine kayid olunur.

MADDE 7 — Tahrir olunan arazi ve arsalar kıymetleri, 2 nci maddede yazılı komisyonlar tarafından takdir olunur.

Ad. E.

MADDE 4 — Dahiliye - Maliye Muhtelit encümeninin 4 ncü maddesi aynen.

MADDE 5 — Tahrir komisyonları her mahalle veya köyde bulunan vergiye tâbi araziyi bizzat görerek:

1) Mutasarrıfının veya kanunî intifa hakkı sahibinin veya filen tasarruf ve işgal edenin adı, soy adı, ikametgâh ve mesleğini;

2) Bir numaralı fıkrada yazılı olan kişiler velâyet veya vesayet altında iseler veli veya vasisinin de adı, soy adı, ikametgâh ve mesleğini;

3) Şayan tasarruf edilmekte ise her hissedarın ayrı ayrı adı, soy adı, ikametgâh ve mesleğini;

4) Her hissedarın hissesi miktarını;

5) Mevkiini, hududunu, vüsat ve miktarı ile cinsini;

6) Arsa ise, sanat ve ticarete kullanılıp kullanılmadığını;

7) Yedinci madde mucibince takdir olunacak kıymetini;

Tahrir cetvellerine yazarlar.

Arazi ve arsalarm vergisi mutasarrıfı ve varsa kanunî intifa hakkı sahibi, bunlar yoksa o arazi ve arsayı filen işgal edenler namlarına yazılır.

Zemin ile üzerindeki ağaç ve kütükler başka şahıslara aid ise vergi mahsullerden istifade eden namma kaydolunur.

Arazi ve arsalarm miktarını tayinde ihtilâf hâsıl olursa sabit bir şekilde ölçülür.

MADDE 6 — Dahiliye - Maliye muhtelit encümeninin 6 ncı maddesi aynen

MADDE 7 — Dahiliye - Maliye muhtelit encümeninin 7 nci maddesi aynen

B. E.

MADDE 4 — Muhtelit encümenin 4 ncü maddesi aynen

MADDE 5 — Adliye encümeninin 5 nci maddesi aynen

MADDE 6 — Muhtelit encümenin 6 ncı maddesi aynen

MADDE 7 — Muhtelit encümenin 7 nci maddesi aynen

Hü.

de arazinin mevkii, yetiştirme kuvveti, sulak olup olmaması nevi ziraati şehir, iskele ve istasyonlara yakınlığı nazarı dikkate alınır. Komisyon lüzum görürse mahallî tapu idaresinden, ziraat ve ticaret odalarından, Ziraat bankasından ve diğer vukuf sahibi eşhas ve müesseselerden de malûmat istemeğe salâhiyetli ve bunlar da en kısa zamanda istenilen malûmatı vermeğe mecburdurlar.

Kıymet takdirinde aleâde zamanlardaki alım, satım kıymetleri esastır. Alım satım kıymetinin tayini mümkün olmayan hallerde arazi kiraya verildiği takdirde getireceği kira bedeli bulunarak bunun on misli kıymet itibar olunur.

MADDE 8 — Her mahalle veya köyün tahriri hitam buldukça tahrir cetvelleri makbuz mukabilinde mahallin en büyük mülkiye memuruna tevdi olunur. Hususî idarelerce bu cetvellerdeki malûmat esas tutularak arazinin nevi, vüsat ve miktarı, kıymeti, vergi nisbeti ve miktarı bir ihbarname ile alâkadarlara tebliğ olunur.

Alâkadarlar bu ihbarnamelerin tebliğini ve hususî idareler tahakkuk memurları da tahrir ve tahmin cetvellerinin en büyük mülkiye memuruna verildiği günü takib eden günden itibaren bir ay içinde mahalle veya köyün bağlı bulunduğu kaza veya vilâyet idare heyetleri nezdinde itiraz edebilirler.

Hususî idareler tahakkuk memurları tarafından yapılan itirazlar, kısa esbabı mucibesile alâkadarlara tebliğ olunur. Alâkadarlar bu tebliğe karşı bir diyecekleri varsa tebliği takibeden günden itibaren on beş gün içinde yazı ile idare heyetine bildirirler. Bu itirazlara müteallik her türlü evrak damga ve tayyare resimlerinden muaftr.

MADDE 9 — İdare heyetleri, itirazların tetkikinde tam salâhiyeti haiz olup komisyonların bulunduğu neticeleri incelemek ve icabı halinde azasından birini mahalline göndererek tahkikat yapmakla mükelleftirler. İdare heyetleri bu tetkikat sırasında bilcümle Devlet dairelerinden, Ziraat ve Ticaret odalarile belediyelerden,

Muhtelit E.

Kıymet takdirinde alelâde alım, satım kıymetleri esastır. Alım satım kıymetlerinin tayini mümkün olmazsa kıymeti takdir olunacak yerin kiraya verilmesi halinde getireceği kira bedeli bulunarak bunun 10 misli, o yerin kıymeti itibar olunur.

İşbu şartların mevcut bulunmadığı yerlerde kıymet takdir edilir iken arazi ve arsaların mevkii, yetiştirme kuvveti, sulak olup olmadığı, ziraatin nevi, şehir ve iskele ve istasyonlara yakınlığı göz önünde tutulur.

Komisyonlar lüzum görürlerse mahallin tapu idaresinden, ziraat ve ticaret odalarından, Ziraat bankasından ve diğer vukuf sahibi şahıslardan ve müesseselerden de malûmat istemeğe salâhiyetlidirler. Bunlar en kısa zamanda istenilen malûmatı vermeğe mecburdurlar.

MADDE 8 — Her mahalle veya köyün tahriri hitam buldukça tahrir cetvelleri makbuz mukabilinde vali veya kaymakama tevdi olunur. Hususî idarelerce bu cetvellerdeki malûmat esas tutularak arazinin nevi, vüsat ve miktarı, kıymeti, vergi nisbeti ve miktarı bir ihbarname ile alâkadarlara tebliğ olunur.

Alâkadarlar bu ihbarnamelerin tebliğini ve hususî idareler tahakkuk memurları da tahrir ve tahmin cetvellerinin vali veya kaymakama verildiği günü takib eden günden itibaren bir ay içinde mahalle veya köyün bağlı bulunduğu kaza veya vilâyet idare heyetleri nezdinde itiraz edebilirler.

Hususî idareler tahakkuk memurları tarafından yapılan itirazlar, kısa esbabı mucibesile alâkadarlara tebliğ olunur. Alâkadarlar bu tebliğe karşı bir diyecekleri varsa tebliği takib eden günden itibaren on beş gün içinde yazı ile idare heyetine bildirirler ve isteyenlere bir makbuz verilir. Bu itirazlara müteallik her türlü evrak damga ve tayyare resimlerinden muaftr.

MADDE 9 — İdare heyetleri, itirazların tetkikinde tam salâhiyeti haiz olup komisyonların bulunduğu neticeleri incelemek ve icabı halinde azasından birini mahalline göndererek tahkikat yapmakla mükelleftirler. İdare heyetleri bu tetkikat sırasında bilcümle Devlet dairelerinden ziraat ve ticaret odalarile belediyelerden, Ziraat

Ad. E.

B. E.

MADDE 8 — Her mahalle veya köyün tahriri hitam buldukça tahrir cetvelleri makbuz mukabilinde vali veya kaymakama tevdi olunur. Hususî idarelerce bu cetvellerdeki malûmat esas tutularak arazinin nevi, miktarı, kıymeti, vergi nisbeti ve miktarı bir ihbarname ile alâkadarlara tebliğ olunur.

Alâkadarlar bu ihbarnamelerin tebliğini ve hususî idareler tahakkuk memurları da tahrir ve tahmin cetvellerinin vali veya kaymakama verildiği günü takib eden günden itibaren bir ay içinde mahalle veya köyün bağlı bulunduğu kaza veya vilâyet idare heyetleri nezdinde itiraz edebilirler.

Hususî idareler tahakkuk memurları tarafından yapılan itirazlar, kısa esbabı mucibesile alâkadarlara tebliğ olunur. Alâkadarlar bu tebliğe karşı bir diyecekleri varsa tebliği takib eden günden itibaren on beş gün içinde yazı ile idare heyetine bildirilir ve isteyenlere bir makbuz verilir. Bu itirazlara müteallik evrak her türlü rüsumdan muaftır.

MADDE 9 — İdare heyetleri, itirazların tetkikinde tam salâhiyeti haiz olup komisyonların bulunduğu neticeleri incelemek ve icabı halinde azasmdan birini mahalline göndererek tahkikat yapmakla mükelleftirler. İdare heyetleri bu tetkikat sırasında bilcümle Devlet dairelerinden ziraat ve ticaret odalarile belediyelerden, Ziraat

MADDE 8 — Adliye encümeninin 8 nci maddesi aynen

MADDE 9 — İdare heyetleri, itirazların tetkikinde tam salâhiyeti haiz olup komisyonların bulunduğu neticeleri incelemek ve icabı halinde azasmdan birini mahalline göndererek tahkikat yapmakla mükelleftirler. İdare heyetleri bu tetkikat sırasında bilcümle Devlet dairelerinden ziraat ve ticaret odalarile belediyelerden, Ziraat

Hü.

Ziraat bankasından ve sair vukuf sahibi eşhas ve müesseselerden malûmat istemeğe salâhiyetli ve bunlarda vermeğe mecburdurlar.

İdare heyetleri, tetkikat sırasında yazı ile istenilir veya heyetce lüzum görülürse alâkadarları veya ihtiyar heyeti mazbatasile veya heyet huzurunda şifahen tevkil edecekleri kimseleri dinlerler. Tayin ve tebliğ olunan günde hazır bulunmayan muterizlerin dinlenme hakkı düşer.

İdare heyetleri, itiraznameleri vurudları sırasile en çok iki ay içinde tetkik eder ve karara bağlarlar. Kararlar en geç bir ay içinde alâkadarlara tebliğ olunur. Bu kararlar katidir.

MADDE 10 — Yeni tahrir neticeleri her cüzütamda, itirazların tetkikatı hitam bulduğu yılı takib eden malî yıldan itibaren meriyete konulur.

MADDE 11 — Bu kanun mucibince yapılacak tahrirler arazi vergisi matrah ve mükelleflerinin tayini içindir. Bu tahrire müsteniden tasarruf hakkı iddia olunamaz ve bu tahrir tasarrufun delili sayılamaz.

MADDE 12 — Bu kanunun ikinci maddesinde yazılı komisyonların müntahab azası, en büyük mülkiye memuru tarafından vaki olacak tebliğat üzerine salâhiyetli meclisler tarafından nihayet bir hafta içinde seçilir ve isimleri bildirilir. Meclislerce aslı azadan başka ikişer yedek aza da seçilir. Asli azanın mücbir bir sebeble vazifesine devam edememesi halinde yedek aza komisyona iştirak eder. Mazeretsiz üç gün vazifesine gelmeyen aza gerek tahrir komisyonu azalığından ve gerek umumî meclis veya belediye azalığından sakıt olur. Bu takdirde yedek azadan en çok rey almış olanı komisyona aslı aza yapılır. Bunlardan açılan umumî meclis ve belediye azalıklarına da hususî kanun hükümleri dairesinde yenileri getirilir. Köylerde yapılacak tahrirlerde köy muhtarı mücbir bir sebeble komisyona iştirak edemediği takdirde yerine komisyonca ihtiyar heyeti azasından biri seçilerek vazifeye devam

Muhtelit E.

bankasından vesair vukuf sahibi eşhas ve müesseselerden malûmat istemeğe salâhiyetlidir. Bunlar da istenilen malûmatı vermeğe mecburdurlar.

İdare heyetleri, tetkikat sırasında yazı ile istenilir, veya heyetce lüzum görülürse alâkadarları, yahud, ihtiyar heyeti mazbatasile veya heyet huzurunda şifahen tevkil edecekleri kimseleri, dinlerler. Tayin ve tebliğ olunan günde hazır bulunmayan muterizlerin dinleme hakkı düşer.

İdare heyetleri, itiraznameleri vurudları sırasile en çok iki ay içinde tetkik eder ve karara bağlarlar. Kararlar en geç bir ay içinde alâkadarlara tebliğ olunur. Bu kararlar katidir.

MADDE 10 — Yeni tahrir neticeleri her cüzütamda, itirazların tetkikatı hitam bulunduğu gün vali veya kaymakam tarafından ilân ettirilir. Vergi bu ilân yılını takibeden malî yıldan itibaren meriyete konulur.

MADDE 11 — Bu kanun mucibince yapılacak tahrirler arazi vergisi matrah ve mükelleflerinin tayini içindir. Bu tahrire müsteniden tasarruf hakkı iddia olunamaz ve bu tahrir tasarrufun delili sayılamaz.

MADDE 12 — Bu kanunun 2 nci maddesinde yazılı komisyonların müntehab azası vali ve kaymakamlar tarafından vaki olacak tebligat üzerine salâhiyetli meclisler tarafından nihayet on gün içinde serilir. Ve isimleri bildirilir. Meclislerce aslı azadan başka ikişer yedek aza da seçilir. Asli azanın mücbir bir sebeble vazifesine devam edememesi halinde yedek aza komisyona iştirak eder. Mazeretsiz bir birini üç müteakib gün vazifesine gelmeyen aza gerek tahrir komisyonu azalığından ve gerek belediye azalığından sakıt olur. Bu takdirde yedek azadan en çok rey almış olanı komisyona aslı aza yapılır Köylerde yapılacak tahrirlerde köy muhtarı mücbir bir sebeble komisyona iştirak edemediği takdirde yerine komisyonca ihtiyar heyeti azasından biri seçilerek vazifeye devam olunur. Mazeretsiz ve bir birini müteakib üç defa komisyona iştirak etmeyen muhtarlar muhtarlıktan çıkarılır.

Ad. E.

bankasmdan ve sair vukuf sahibi eşhas ve müesseselerden malûmat istemeğe salâhiyetlidir. Bunlarda istenilen malûmatı vermeğe mecburdurlar.

İdare heyetleri, tetkikat sırasında yazı ile istenilir, veya heyetçe lüzum görülürse alâkadarları yahud ihtiyar heyeti mazbatasile veya heyet huzurunda şifahen tevkil edecekleri kimseleri, dinlerler. Tayin ve tebliğ olunan günde hazır bulunmayan muterizlerin hakkı düşer.

İdare heyetleri itiraznameleri vürudları sırasile en çok iki ay içinde tetkik eder ve karara bağlarlar.

Bu kararlar nihaî olup alâkadarlara yazı ile tebliğ olunur.

MADDE 10 — Dahiliye, Maliye, Muhteliid encümeninin 10 ncu maddesi aynen.

MADDE 11 — Bu kanun mucibince yapılacak tahrirler arazi vergisi matrah ve mükelleflerinin tayini içindir. Bu tahrire müsteniden tasarruf hakkı iddia olunamaz.

MADDE 12 — Bu kanunun 2 nci maddesinde yazılı komisyonların müntehab azası vali ve kaymakamlar tarafından vaki olacak tebligat üzerine salâhiyetli meclisler tarafından nihayet on gün içinde seçilir. Ve isimleri bildirilir. Meclislerce aslı azadan başka ikişer yedek aza da seçilir. Aslı azanın mücbir bir sebeble vazifesine devam edememesi halinde yedek aza komisyona iştirak eder. Mazeretsiz birbirini müteakib üç gün vazifesine gelmeyen aza vali veya kaymakam tarafından komisyondan çıkarılır. Bu takdirde yedek azadan en çok rey almış olan komisyona aslı aza yapılır. Köylerde yapılacak tahrirlerde köy muhtarı mücbir bir sebeble komisyona iştirak edemediği takdirde yerine komisyona ihtiyar heyeti azasının biri seçilerek vazifeye devam olunur. Mazeretsiz birbirini müteakib üç defa komisyona iştirak etmeyen muhtarlar vali veya kaymakam tarafından komisyon azalığından çıkarılır ve yerine köy ihtiyar

B. E.

bankasmdan ve sair vukuf sahibi eşhas ve müesseselerden malûmat istemeğe salâhiyetlidir. Bunlar da istenilen malûmatı vermeğe mecburdurlar.

İdare heyetleri, tetkikat sırasında yazı ile istenilir veya heyetçe lüzum görülürse alâkadarları yahud ihtiyar heyeti mazbatasile veya heyet huzurunda şifahen tevkil edecekleri kimseleri dinlerler. Tayin ve tebliğ olunan günde hazır bulunmayan muterizlerin hakkı düşer.

İdare heyetleri, itiraznameleri vürudları sırasile en çok iki ay içinde tetkik eder ve karara bağlarlar. Bu kararlar nihaî olup alâkadarlara yazı ile tebliğ olunur. Bu kararlar aleyhine Devlet şûrasına müracaat hakkı mahfuzdur.

MADDE 10 — Muhtelit encümeninin 10 ncu maddesi aynen

MADDE 11 — Adliye encümeninin 11 nci maddesi aynen

MADDE 12 — Adliye encümeninin 12 nci maddesi aynen

Hü.

olunur. Mazeretsiz komisyona iştirak etmeyen muhtarlar muhtarlıktan çıkarılır ve yerine hususî kanunun hükmü dairesinde yenisi getirilir.

Komasyonlar azanın müretteb adedinin tamamile içtima eder, kararlar ekseriyetle verilir.

MADDE 13 — Bilûmum memurlar, bu kanun mucibince yapılacak tahririn en çabuk bir surette icrası için kendisine terettüb eden yardımcı yapmakla mükelleftir. Vali ve kaymakamlar vilâyet ve kaza dahilindeki tahrir komisyonlarının faaliyet ve mesailerile bizzat ve yakından alâkadar olmağa ve tahririn kısa bir zamanda bitirilmesini temin edecek tedbirleri almağa mecbur ve bundan mesuldürler.

Bu maddede yazılı mecburiyetlere riayet etmeyenler aid olduğu merciler tarafından usulü dairesinde derhal vekâlet emrine alınmakla beraber haklarında ihmal ve terahi suçundan takibat yapılır.

MADDE 14 — Bu kanunun dördüncü maddesinde yazılı mecburiyete riayet etmeyen veya kasten yanlış malûmat verenlerden komisyonca yapılacak zabıt varakasına müsteniden sulh mahkemesi kararile 25 liradan 200 liraya kadar hafif para cezası alınır.

Bu kanunun 7 nci ve 9 ncu maddelerinde yazılı malûmatı komisyonlarca tayin olunacak müddet içinde mücbir bir sebep olmaksızın vermeyen veya komisyonca malûmatına müracaat edilmeğe üzere usulü dairesinde davet edildiği halde gelmeyen memurlarla vukuf sahibi eşhas ve müesseselerin salâhiyetli müdür, mümessil ve memurları komisyonca tutulacak zabıt varakasına müsteniden sulh mahkemesi kararile birinci defasında 25 liradan 200 liraya kadar hafif para cezası ve aynı sene içinde tekerrürü halinde üç günden bir aya kadar hafif hapis cezasile tecziye olunurlar.

Arazinin hudutları ve vüsat ve miktarı hakkında komisyonca kasden yanlış malûmat veren mutasarrıf veya şağillerle köy muhtarları hakkında bir haftadan üç aya kadar hafif hapis cezası verilir. Komisyonca tutulacak zabıt varakaları hilâfı sabit olunca kadar muteber tutulur.

Bu kanunun 9 ncu maddesinde yazılı müddet içinde itiraz evrakını intaç etmeyen idare he-

Muhtelit E.

Komasyonlar azanın müretteb adedinin tamamile içtima eder, kararlar ekseriyetle verilir.

MADDE 13 — Bilûmum memurlar, bu kanun mucibince yapılacak tahririn en çabuk bir surette icrası için kendisine terettüb eden yardımcı yapmakla mükelleftir. Vali ve kaymakamlar vilâyet ve kaza dahilindeki tahrir komisyonlarının faaliyet ve mesailerile bizzat ve yakından alâkadar olmağa ve tahririn kısa bir zamanda bitirilmesini temin edecek tedbirleri almağa mecbur ve bundan mesuldürler.

Bu maddede yazılı mecburiyetlere riayet etmediği anlaşılmalardan aid olduğu merciler tarafından usulü dairesinde derhal vekâlet emrine alınmakla beraber haklarında ihmal ve terahi suçundan takibat yapılır.

MADDE 14 — Bu kanunun 4 ncu maddesinde yazılı mecburiyete riayet etmeyen veya kasden yanlış malûmat verenlerden komisyonca yapılacak zabıt varakasına müsteniden sulh mahkemesi kararile 25 liradan 200 liraya kadar hafif para cezası alınır.

Bu kanunun 7 nci ve 9 ncu maddelerinde yazılı malûmatı komisyonlarca tayin olunacak müddet içinde mücbir bir sebep olmaksızın vermeyen veya komisyonca malûmatına müracaat edilmeğe üzere usulü dairesinde davet edildiği halde gelmeyen memurlarla vukuf sahibi eşhas ve müesseselerin salâhiyetli müdür, mümessil ve memurları komisyonca tutulacak zabıt varakasına müsteniden sulh mahkemesi kararile birinci defasında 25 liradan 200 liraya kadar hafif para cezası ve aynı sene içinde tekerrürü halinde üç günden bir aya kadar hafif hapis cezasile tecziye olunurlar.

Arazinin hudutları hakkında komisyonca kasden yanlış malûmat veren mutasarrıf veya şağillerin sattıkları arazi vergisinin iki sene müddetle üç kat olarak tahsil edilmesine idare heyetlerince karar verilir.

Ad. E.

B. E.

heyetince içlerinden veya köy halkından biri seçilir.

Komasyonlar azanın müretteb adedinin tamamı ile içtima eder. Kararlar ekseriyetle verilebilir.

MADDE 13 — Tahrir işlerle alâkalı olan memurlar bu kanun mucibince yapılacak tahririn en çabuk bir surette icrası için kendisine terettüb eden vazifeyi yapmakla mükelleftir. Vali ve kaymakamlar vilâyet ve kaza dahilindeki tahrir komisyonlarının faaliyet ve mesailerile bizzat ve yakından alâkadâr olmağa ve tahririn kısa bir zamanda bitirilmesini temin edecek tedbirleri almağa mecburdurlar.

Bu maddede yazılı mecburiyetlere riayet etmeyenler haklarında cezaî takibat yapılmakla beraber bunlar aid olduğu merciler tarafından usulü dairesinde derhal vekâlet emrine alınır.

MADDE 14 — Bu kanunun 4 ncü maddesinde yazılı mecburiyetlere riayet etmeyenlerden komisyonca tutulacak zabıt varakasına müsteniden beş liradan yirmi beş liraya kadar ve kasten yanlış malûmat verenlerden yirmi beş liradan iki yüz liraya kadar hafif para cezası alınır.

7 nci ve 9 ncü maddelerde yazılı malûmatı, komisyon ve idare heyetlerince tayin olunacak müddet içinde mücbir bir sebep olmaksızın vermeyen veya komisyon yahud idare heyetlerince malûmatına müracaat edilmek üzere zarurî masraflarının verileceği beyanile usulü dairesinde davet edildiği halde gelmeyen memur ve vukuf sahibi kimselerle müesseselerin salâhiyetli müdür, mümessil ve memurları komisyon ve idare heyetlerince tutulacak zabıt varakalarına müsteniden on liradan yüz liraya kadar hafif para cezasına mahkûm edilir.

Arazi veya arsasını kısmen veya tamamen tahrirden kaçırması olanlardan bu arazi ve arsaya tarholunacak vergi iki sene müddetle üç kat olarak tahsil olunur,

MADDE 13 — Adliye encümeninin 13 ncü maddesi aynen

MADDE 14 — Bu kanunun 4 ncü maddesinde yazılı mecburiyetlere riayet etmeyenlerden komisyonca tutulacak zabıt varakasına müsteniden beş liradan yirmi beş liraya kadar ve kasten yanlış malûmat verenlerden yirmi beş liradan iki yüz liraya kadar hafif para cezası alınır.

7 nci ve 9 ncü maddelerde yazılı malûmatı komisyon ve idare heyetlerince tayin olunacak müddet içinde mücbir bir sebep olmaksızın vermeyen veya komisyon yahud idare heyetlerince malûmatına müracaat edilmek üzere zarurî masraflarının verileceği beyanile usulü dairesinde davet edildiği halde gelmeyen memur ve vukuf sahibi kimselerle müesseselerin salâhiyetli müdür, mümessil ve memurları komisyon ve idare heyetlerince tutulacak zabıt varakalarına müsteniden on liradan yüz liraya kadar hafif para cezasına mahkûm edilir.

Hü.

yetleri reis ve azası hakkında ihmal ve terahi suçundan takibat yapılır.

MADDE 15 — Bu kanun mucibince teşkil olunacak tahrir komisyonları reislerine 60 liradan 100 liraya kadar ücret ve köy muhtarından maada azasına 1 - 2 lira ve köy muhtarlarına ellişer kuruş yevmiye verilir.

Köy muhtarından maada azaların yevmiyesi ile reise verilecek ücret miktarı valilerce tayin olunur. Komisyon reisliğine vilâyet umumî meclisi azası tayin olunduğu takdirde me-mur azaya 60 lira ücret verilir.

Komisyon reis ve azalarına vazifeye gidecekleri şehir, kasaba ve köyler arasında kilometre başına 30 kuruşu geçmemek üzere mutad nakil vasıtaları ücreti olarak sarfedecekleri hakikî miktar derecesinde nakil vasıtası ücreti verilerek başkaca harcırah verilmez. Hayvanla gidilen mahaller ve muayyen tarifeli nakil vasıtaları müstesna olmak üzere komisyon reis ve azalarının aynı nakil vasıtası ile ve beraberce seyahat etmeleri mecburidir.

MADDE 16 — Bu kanun mucibince yapılacak tahrirlerde evvelce kayid harici kaldırıldığı görülen araziden tahririn meriyetinden evvelki seneler için vergi aranmaz.

Muhtelit E.

MADDE 15 — Bu kanun mucibince teşkil olunacak tahrir komisyonları reislerine 60 liradan 100 liraya kadar ücret ve köy muhtarlarından maada azasına 1 - 2 lira ve köy muhtarlarına 50 - 100 kuruş yevmiye verilir.

Köy muhtarından maada azaların yevmiyesi ile reise verilecek ücret miktarı valilerce tayin olunur ve komisyonda kâtiplik vazifesini ifa edecek olan azaya verilecek miktarın yüzde yirmisi nisbetinde zam yapılır.

Komisyon reis ve azalarına vazifeye gidecekleri şehir, kasaba ve köyler arasında kilometre başına 30 kuruşu geçmemek üzere mutad nakil vasıtaları ücreti olarak sarfedecekleri hakikî miktar derecesinde nakil vasıtası ücreti verilerek başkaca harcırah verilmez. Hayvanla gidilen mahaller ve muayyen tarifeli nakil vasıtaları müstesna olmak üzere komisyon reis ve azalarının aynı nakil vasıtası ile ve beraberce seyahat etmeleri mecburidir.

MADDE 16 — Bu kanun mucibince yapılacak tahrirlerde evvelce kayid harici kaldırıldığı görülen araziden tahririn meriyetinden evvelki seneler için vergi aranmaz.

MADDE 17 — Her vilâyet, tahririn nihayet iki sene içinde bitirilmesinin mütevakkıf olduğu teşkilâtı tesbit ve bu teşkilâtın istilzam ettiği masrafı hesap ile Maliye vekâletine bildirir. Miktarı tesbit edilen bu parayı Maliye vekâleti her sene hususî idarelere temin ve tesviye eder.

Her vilâyette yeni tahririn tatbika başladığından itibaren arazi vergisi tahsilâtında 1934 senesi tahsilâtına nazaran vukua gelecek fazlalığın iki seneliği o vilâyet tahrir masrafı olarak Maliye vekâletine ödenir. Bu müddet zarfında inkişaf olmazsa tahrir masrafının tamamı ve inkişaf olup ta tahrir masrafının tamamına tekabül etmezse fazlası umumî bütçeden ödenir.

Ad. E.

MADDE 15 — Bu kanun mucibince teşkil olunacak tahrir komisyonları reislerine altmış liradan yüz liraya kadar ücret, köy muhtarı ile ihtiyar heyetince seçilecek azaya 50 - 100 kuruş ve diğer azaya bir liradan iki liraya kadar yevmiye verilir ve bu ücret ve yevmiyelerin miktarı vali tarafından tayin olunur. Komisyonunda kâtib vazifesini görecek azanın yevmiyesine tayin olunan miktarın yüzde yirmisi kadar zam yapılır.

Komisyon reis ve azalarına, vazifeye gidecekleri şehir, kasaba ve köyler arasında kilometre başına otuz kuruşu geçmemek üzere mutad nakil vasıtaları ücreti olarak sarfedecekleri hakikî miktar derecesinde nakil vasıtası ücreti verilerek başkaca harcırah verilmez. Hayvanla gidilen mahaller ve muayyen tarifeli nakil vasıtaları müstesna olmak üzere komisyon reis ve azalarının aynı nakil vasıtası ile ve beraberce seyahat etmeleri mecburidir.

MADDE 16 — Dahiliye - Maliye Muhtelit encümenin 16 nci maddesi aynen.

MADDE 17 — Dahiliye - Maliye Muhtelit encümenin 17 nci maddesi aynen.

B. E.

MADDE 15 — Bu kanun mucibince teşkil olunacak tahrir komisyonları reislerine 60 liradan 100 liraya kadar ücret, köy muhtarı ile ihtiyar heyetince seçilecek azaya yarım liradan 1 liraya ve diğer azaya 1 liradan 2 liraya kadar yevmiye verilir.

Bu ücret ve yevmiyelerin miktarı vilâyet idare heyetlerince tayin olunur. Komisyonunda kâtiblik vazifesini görecek azanın yevmiyesine tayin olunan miktarın yüzde yirmisi kadar zam yapılır.

Komisyon reis ve azalarına vazifeye gidecekleri şehir, kasaba ve köyler arasında kilometre başına otuz kuruşu geçmemek üzere mutad nakil vasıtaları ücreti olarak sarfedecekleri hakikî miktar derecesinde nakil vasıtası ücreti verilerek başkaca harcırah verilmez. Hayvanla gidilen mahaller ve muayyen tarifeli nakil vasıtaları müstesna olmak üzere komisyon reis ve azalarının aynı nakil vasıtası ile ve beraberce seyahat etmeleri mecburidir.

MADDE 16 — Muhtelit encümenin 16 nci maddesi aynen.

MADDE 17 — Her vilâyet, tahririn nihayet iki sene içinde bitirilmesinin mütevakıf olduğu teşkilâtı tesbit ve bu teşkilâtın istilzam ettiği masrafı hesap ile Maliye vekâletine bildirir. Miktarı tesbit edilen bu parayı Maliye vekâleti her sene hususî idarelere temin ve tesviye eder.

Her vilâyette yeni tahririn tatbika başladığından itibaren arazi vergisi tahsilâtında 1934 yılı tahsilâtına nazaran vukua gelecek fazlalığın iki seneliği o vilâyet tahrir masrafı olarak Maliye vekâletine ödenir. Bu müddet zarfında inkişaf olmazsa tahrir masrafının tamamı ve inkişaf olub ta tahrir masrafının tamamına teka-bül etmezse fazlası umumî bütçeden ödenir.

Bu masrafları ve tahrir işlerini takib ve muhakabe için merkezde yapılacak teşkilât masraflarını karşılamak ve yukarıda gösterildiği şekilde mahsubu icra edilmek üzere Maliye vekâleti muvakkat sarfiyat suretile bir milyon li-

Hü.

Muhtelit E.

MADDE 17 — Bu kanun 1 haziran 1936 tarihinden muteberdir.

MADDE 18 — Bu kanunun hükümlerini yerine getirmeğe İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

26 - X - 1935

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İ. İnönü	Ş. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	Ş. Kaya	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. R. Saydam	Rana Tarhan	Muhlis Erkmen

MADDE 18 — Bu kanun 1 haziran 1936 tarihinden muteberdir.

MADDE 19 — Bu kanunun hükümlerini icraya, İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Ad. E.

MADDE 18 — Bu kanun 1 haziran 1936 tarihinden muteberdir.

MADDE 19 — Bu kanunun hükümlerini icraya, İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

B. E.

raya kadar tediyat icrasına ve icabında istikraz akdine izinlidir.

MADDE 18 — Aynen.

MADDE 19 — Aynen.

